

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

XI priores dies complectens

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1863

De S. Maximo Abbate Martyre In Gallia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72708](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72708)

DE S. MAXIMO

ABBATE MARTYRE IN GALLIA.

AN. CHR.
DCXXV.
II JAN.

Sancti Maximi Abbatis ac Martyris vitam suppedi-
tavit nobis vetustissimus codex monasterii S. Martini
Treviris, insignem illam quidem, sed mendosissime de-
scriptam. Alia brevior, imo prioris tantum epitome, extat
in Ultrajectensi ms. Ecclesiae S. Martini.

GENEALOGIA S. MAXIMI
MARTYRIS ET PRESBYTERI,

Qui passus est in parochia Viennense tempore
* Heraclii Imperatoris.

* ita restitui
ms. habet Au-
reliani.
Majores S. Ma-
ximi.

Fuit vir unus de territorio Celmanes civitate et Dux,
cui nomen erat Eonocius, et uxor illius Sivella; quæ
genuit eum filium, nomine Wobertum: qui accepit uxorem
Helcana, et habuit ex ea filium nomine Maxentium; qui
accepit uxorem, nomine Radegundem, ex qua nati sunt
ei tres filii, Gundebertus, Gundelaicus, et Radoldus.
Erant enim hi tres fratres humiles et timentes Deum:
et venit eis sensus ut ad Urbem Romam ad ecclesiam
S. Petri Apostoli iter arriperent, quatenus ipse pro
eis intercessor apud Dominum existeret: ipsi vero
cum magno exercitu, cum equis et mulis, et viris
numero centum quinquaginta, cum magno gaudio
cœperunt itinere: sed in primis ad S. Martini Tu-
ronis occurrere disponebant.

* forte itinere.
rare.

Patris S. Ma-
ximi occiditur a latroni-
bus.

2 Igitur cœpto itinere atque calle festinantes,
super Crosa fluente in Clavico vico subsequentes eos
latronculi gladio cunctos peremerunt: adeo ut nullus
ex illis remaneret nisi Gundebertus solus; qui latron-
culis recedentibus stabat inter media cadavera mor-
tuorum tristis, et nimio mœnore affectus, et nesciebat
quid agere debuisset.

Pater ab An-
seberto in ge-
nerum adle-
gitur.

3 Interea accidit ut quidam homo, nomine Anse-
bertus, ibidem supervenit; vir fortis, atque in sub-
stantia rerum dives; cœpit eum diligenter interrogare
et dicere: Unde est adventus tuus, aut quo pergis?
vel quæ est hæc strages mortuorum, inter quibus
cadaveribus solus stas? Respondit ei Gundebertus, et
ait: Nos tres fratres ex territorio Clemanense, ad-
crevit nobis consilium ut ad S. Petri Apostoli urbem
Romam pervenissemus: sed dum id agere voluisse-
mus, insurrexerunt in nos latronculi, qui omnes co-
mites nostros gladio peremerunt: et ego quasi orbatus
solus remansi, Dicit ei prædictus Ansebertus: Vade
mecum partibus Caturcense: et ego pro pulchritu-
dine tua do tibi filiam meam Magneldem, et ditabo
vos ut magnis divitiis affluatis. Perrexitque cum eo
Gundebertus et accepit filiam ejus præfatam uxorem,
genuitque ei optimum filium, nomine Maximum.

EXPLICIT GENEALOGIA.

PASSIO S. MAXIMI
PRESBYTERI ET MARTYRIS.

CAPUT I.

Maximus in eremum fugit, ne cogatur uxorem
ducere.

Nascitur
S. Maximus
anno Chr. 583.
Fugit ad ec-
clesiam.

Igitur S. Maximus ortus est in territorio Catur-
cense, in villa Margarita, anno vii sub Brunielde
Regina. Hic cum esset annorum septem, derelicto
patre et matre ad sanctam Dei ecclesiam urbis Catur-
ca S. Stephani Martyris et Levitæ confugit, ut
litteris erudiri potuisset. Audiens hæc pater ejus quod

filii suis fuga vertisset, multum timuit ne a bestiis
devoratus fuisset: dixitque matri suæ: Mulier ubi
est filius noster? cur non posuisti ei custodem? At
illa obmutuit, et loqui volebat: sed manus ad cælum
levans et percutiens pectus suum, ait: Angustia est
mihi Domine, pro filio meo Maximo. Oro Domine, ut
facias illum cum salute revertere ad nos.

5 Audiens hoc Desiderius tunc Caturea civitatis
Episcopus sollicitudinem parentis, in eadem die nun-
tiavit hoc Gundeberto patri suo. Tunc accersivit me-
moratus Episcopus Notarium suum, et commendavit
illi puerum Maximum, ut illum bene instrueret litte-
ris, atque solerter curam de ipso in omnibus ageret.
Fuit ibi Beatus Maximus decem annis ad eruditio-
nem Grammatici. Erat enim pulcher et speciosus
valde. Qui cum bonis polleret moribus atque littera-
rum industria, honore illum Magistrali in ipsa urbe
sublimaverunt: erat enim pacificus multum, obedi-
ensque et humilis corde.

Instituatur lit-
teris.

6 Audiens Beraldus pulchritudinem ejus, ascen-
dens equum suum perrexit ad patrem ejus et dixit ei:
Audi quod filium habes speciosum: voca illum et
videam magnitudinem ipsius. Respondit ei pater: Ha-
beo filium parvulum ipse nos dereliquit, et fugiens
quasi ad litteras. Dixit ei Beraldus: Voca illum venire
ad nos, et videam eum, quia desidero cernere illius
pulchritudinem. Tunc præcepit Gundebertus unum
ex servis suis, et dixit ei: Vade ad Dominum Deside-
rium, et pete sanctitatem ejus ut nobis transmittat
filium nostrum, baculum senectutis nostræ, quia ego
et mater ipsius multum desideramus eum videre, et
eras revertetur ad eum. Quod cum servus ille hoc
Episcopo nuntiasset, tunc vocavit eum ad se, et dixit
ei: Fili Maxime, ecce pater tuus et mater desiderant
te videre. Vade ergo et loquere cum eis, et postea
revertere ad nos. Qui jussis ejus obtemperans, tamen
nolens, ivit ad patrem suum. Cum autem vidisset
eum mater ejus cecidit super collum ipsius, et ait:
Heu me, fili, cur tam tarde venis ad nos?

Beraldus petit
eum filie suæ
sponsionem.

7 Cum autem vidisset eum Beraldus dixit patri
suo: Vere hic filius tuus Maximus speciosus et deco-
rus est: da illum mihi, et ego dabo ei filiam meam
Hebrelde, et ditabo eos divitiis affluenter. Respondit
ei mater ipsius: Spero quod filius noster Maximus,
non sit ducturus uxorem. Elevans autem vir ejus ma-
num suam dedit ei alapam, et ait: Non est ita ut loque-
ris. Videns hæc Maximus magis timuit, et in ipsa
nocte fugiens ad civitatem, indicavit Patri Episcopo
omnia verba hæc. Videns autem Episcopus sollici-
tudinem ejus, dixit ei: Noli esse tristis, ego procurabo
de te.

Mater deside-
rans eum co-
stitit permanere, a viro
percussitur
alapa.

8 Sed B. Maximus noluit se credere: et mane con-
surgens dixit ad Ambrosium discipulum suum secreta.
Frater quid faciam de me? Venit ergo Beraldus ad
patrem meum, voluit filiam suam mihi in conjugio
sociare. Respondit ei Ambrosius: Magister quid vis
facere? Dicit ei Maximus: Magis mihi libet in eremo
inter feras bestias vitam finire, quam conjugio tran-
sitorio sociare. Dixit ei discipulus: Ubi vis pergere?
Respondit ei: Nescio, nisi ubi summus conditor et
Pontifex viam mihi voluerit demonstrare. Dixit ei
Ambrosius: Et ego vadam tecum. Perrexerunt ergo
mane ambo pariter, et quærebant eremi solitudinem,
ubi eum pater non invenisset. Invenit locum super
fluentum Olto, loco vocato Subtus Rocca, habens in
circuitu ejus solitarios in singulis cellulis suis ser-
vientes Domino.

Fugit in ere-
mum cum Am-
brosio disci-
pulo suo.

9 Cum vero invenisset Maximus locum, cœpit inibi
instruere

Ex. uis. *in*struere parvum domicilium, ubi Domino militare potuisset. In eodem namque mense dereliquit eum Ambrosius, et reversus est ad propriam cellam. Qui cum iter ageret per solitudinem, elevans oculos ad cælum vidit in summitate querci diabolum, quasi hominem in mare hamos jactantem a dextris lavaque, magnosque pisces in vento suspendentes. Dixit ei Ambrosius : In siccio magnos pisces trahis? Dixit ei dæmon : Habeo pisces Leoterio et Savino; Maximum autem a me recedere nolebam. Dixit ei Ambrosius : Magister meus Maximus tepidus non est; non habes potestatem adversus illum.

not. 31.

CAPUT II.

Ab eremo abstractus, cogitur sponsalia contrahere : iterum fugit.

Dæmon in forma Angeli indicat patri Maximi, ubi ipse habitat.

Cum venatoribus eum quaerit pater.

** forte ad modum ursi. Canes in ipsum incitati, mortuuntur. Ligatus domum reducitur.*

Includitur carceri.

Cogitur cum filio Beraldi contrahere sponsalia.

Occurrit Magnentio peregrino.

Erat inibi S. Maximus in jejuniis, orationibus, ac vigiliis, confidens se in psalmis et hymnis spiritualibus, sine intermissione orabat. Vidit autem dæmon, quod non proficiebant insidiæ suæ contra sanctum hominem; dereliquit eum, et transfiguravit se in Angelico vultu, ad propriam cellulam patris sui perrexit, soporatoque eum somno ait illi : Gundeberte, Gundeberte, ego sum Angelus Domini, noli timere, audi quod loquor tibi. Maximum unigenitum tuum, quem quaeris, vade in loco solitudinis, super Olto fluente; invenies ibi locum, quod dictum est Subtus Rocca, et ibi invenies eum. Mane consurge et vade, expelle eum de loco solitudinis.

11 Surrexit mane pater ejus ascendens equum suum, cum suis venatoribus : in modum ursum venantes ad ipsum locum pervenerunt pleni insania contra sanctum hominem. Invenitque eum, accersitisque venatoribus suis, amodo ursum eum de eremo projicerent. Cum autem vocassent venatores canes, atque ad eum incitassent; tunc canes super ipsos venatores reversi, eodemque die prostrati et mortui sunt. Accipitque Gundebertus filium suum Maximum, et ligavit ei manus et pedes, et imposuit eum super equum suum, et obtulit eum matri suæ; Mulier, inquit, ecce filius tuus, quem quaeris; persuas daemoniacas incantationes, nostri canes, unde delicias habuimus, mortui sunt : mitte illum in carcerem, donec mitiget cor ejus : miseruntque eum in carcerem usque dum veniret Beraldus.

12 Nuntians hæc omnia pater ejus Beraldo : quod cum audisset, multum gavisus est; vocavitque; uxorem suam et conservos suos, ut stipendia copiosa post eum adferrent, et cum magno gaudio epularent. Primitus ut domum residerent, Beraldus Maximum quaerens, cupiens videre pulchritudinem ejus. Exiens igitur vir Dei Maximus de carcere, induentes eum vestimenta ejus, vocaverunt eum locum sedendi, et dicit ei pater : Accipe anulum de manu Beraldi, et mitte eum digito filiae suæ arrhabonem. Ille autem noluit eum accipere. Tunc pater ejus, furore repletus dixit ei : Fac citius. Dubitante autem B. Maximo, pater ejus de baculo, quod in manu tenebat, conatus est eum percutere. Ille autem nolens accipit anulum, et posuit illum in digito filiae ipsius : Ego, inquit, te sponso sponsalitiæ causa, ut tu sis mihi sponsa in Domino, et ego tibi in Christo, in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

13 Post septem diebus adimpletis, vocavit Beraldus vicinos et finitimos amicos suos ad nuptias celebrandas. Audiens hæc verba sanctus vir Dei Maximus, multum timuit, et veniens de amne portans farinolum in ulnis suis, obviavit Magnentium. Cui Maximus ait : Unde te habemus Frater? Magnentius respondit : Ego peregrinum me confiteor, ex regno Antiochense. Dicit ei Maximus : Quid faciam ego infelix? surrexit enim homo fortis et dives in pecunia sua, vult filiam suam mihi in conjugio transitorio sociare. Dixit ei

vir Dei Magnentius : Quid aptum est tibi in corde? S. Maximus respondit : Ego vadam in loco ubi isti insidiatores me non colaphizent. Magnentius ait : Pergamus ergo pariter usque dum voluntas Domini est. Dereliquit autem S. Maximus regionem, patrem, et matrem, fratres, agros, servos, et ancillas; constrinxitque suos lumbos, ac membra justitiæ pleniter sectatus est.

Fugit iterum cum Magnentio.

CAPUT III.

Angelo duce Viennam venit : ab Episcopo repulsus admittitur in monasterium : fit Sacerdos.

Acepto itinere festinanter ad S. Martialis Lemovico expetierunt occursum, ut ipse pro eis exorator existeret. In ipsa nocte ad gravatus est Maximus somno; Angelus inquit ad eum : Maxime, Maxime; iterum et tertio vocavit eum : Maxime. Cui palpato respondit : Quis es tu, qui ter vicibus vocaris me ex nomine? Angelus Domini inquit ad eum : Noli timere, ego sum Angelus Domini et missus sum ad te, ut te deducerem. Mane consurge una cum Magnentio comite tuo, et egredimini partibus Viennæ : et ego vobis præcipio quid illuc facere debeatis. Qui mane consurgens visionem Magnentio retulit. Tunc Magnentius respondit : Visio hæc Angelica est. Surrexerunt ambo pariter, ad Viennam Angelo nuntiante pervenerunt.

Ab Angelo Viennam deducuntur.

15 Cum autem introissent in civitatem ad S. Mauriti ecclesiam pervenerunt; qui cum pergerent invenerunt virum religiosum, nomine Ermembertum; erat enim sub ditione Domni * Paschasii Episcopi. Videns eos præclaros et timentes Deum, diligenter cœpites interrogare, unde essent aut quo pergerent, vel quid quaererent. Respondit ei Maximus, et ait : Hei mihi! Pater, ego dum fui ætate annorum decem et septem, surrexit contra me quidam vir fortis et dives in pecuniis suis, voluit filiam suam mihi in conjugio copulare : et ego ob hanc causam derelicta patria, et parentes obfugiens, et quaero sanctam Dei Ecclesiam ut litteris erudiri possim. Dixit ei Frater ille : Nuntiemus hæc verba Episcopo nostro; forsitan præstabit vobis adiutorium vestri causa. Qui cum hæc Episcopo suo retulisset, dixit ei : Voca illos, ut veniant ad me, et audiam eos loquentes. Qui cum venissent et in præsentia ejus stetissent, cœpit eos interrogare : Unde vos habemus fratres? aut ubi vultis pergere? vel quid quaeritis? Respondit ei Maximus : Ego ex territorio Caturensis, in Margarita villa ortus. Insuper dixit ei pro qua causa patriam parentesque dimiserat, et quia aptum quaerent locum, ubi Domino servire potuissent. Dixit ei Episcopus : Vade in obedientia cum fratribus, et prande cum eis. Maximus curam fraternam peragens, dixit ei : Quid faciam de fratre meo Magnentio? ait ei Pontifex : Ite cum pace, nescio vos.

** Non sedit tunc S. Paschasius, qui 22 Febr. colitur.*

Ab Ermemberto ad Episcopum Viennensem deducuntur.

Ab Episcopo dimittuntur.

16 Egressi autem foras civitatem, adgravatus est iterum B. Maximus somno, et dixit ei Angelus Domini : Maxime surge de loco quo dormis, et perquire optimum locum, cellulam scilicet S. Joannis Limonico monasterio ubi Sampson Abbas præ est sub ditione Flotarii Regis : et ibi perface, quod tibi imperatum est. Continet cellam inter montuosa loca super amne Rhodano, ex latere Aquilonis Limonia fluente, et de parte occidente, montem minorem, qui vocatur Terulius. Fuit autem locus ille granarius Regis, quem Eldebodus cursor Flotarii eodem loco curam peragens, omnes rivoli et guttulas in unum amnem coadunari fecit, qui in Rhodanum defluunt.

Ab Angelo mittuntur ad monasterium.

17 Surrexit enim a somno B. Maximus; festinanter ad ipsum locum ut ei Angelus nuntiaverat, ambo pervenerunt. Cum autem ad portam monasterii pervenissent obviant Abbatem monasterii ipsius; dixit ei

ei

ei Abbas : Fratres quid vultis? Dixerunt ei : Domino ex toto corde obedire. Sustinete hic, inquit, parum, donec revertar ad vos. Reversus est enim Abbas vespere ad cellam suam, et dixit ad Maximum : Sub quo Pontifice vel qua civitate litteris eruditus es? Respondit ei Maximus : Sub Desiderio, Catercense civitate : pater meus dictus Gundebertus, mater vero mea Magneldis. Qui cum per ordinem narrasset ei curpatriam parentes quod dimiserat, vel quia congruum locum quaereret, ubi jugiter Deo servire potuisset; tunc Abbas dixit ei, ut cum fratribus in labore manuum pergeret. Respondit ei Maximus : Quid faciam de fratre meo Magnentio? Dixit ei Abbas : Eat et ipse vobiscum, et accipiat stipendia corporis necessaria. Satis gaudens cor viri Dei Maximi, quod acceptus obedientia monasterii.

*Recipiuntur
in monasterium.*

*Allondentur
in monachos.*

*Sus a Maximo
pasta, 7 por-
cellas ad mo-
nasterium
defert.*

18 In eadem nocte accersivit Abbas Sacerdotes et monachos, et caesariam capitis eorum totondit. Surrexit mane Maximus, partibus eremi perexit, ut curam laboris Fratrum perageret. Cum autem circumisset locum illum, exiliens de condense praegnans sus ad pedes ipsius S. Maximi pervenit, et ore aperto, cepit pedes ejus lingere. Dixit ad discipulum : Frater affer nobis de annona, ut demus domesticae nostrae, quae ad nos venit. Dedit ei Maximus annonam, et dixit ei : Cibaria nostra comede, destructu quod habes profer nobis ad monasterium. Die autem subsequente cum septenis capitibus porcorum ad virum Dei reversa est. Tunc Abbas imposuit uni de confratribus, nomine Gerontio qui eos custodiret.

*Togal Maxi-
mum ut pro se
oret Pascha-
sius Episco-
pus.*

*Consecrat
eum Sacerdo-
tem.*

19 Audiens haec Paschasius Episcopus, ascendens navem, ad cellam ipsius monasterii perrexit, et ait : Ubi est ille frater per cuius obedientiam Dominus talem virtutem operatus est? Dixit ei Abbas : Custodiam ei imposuerunt fratres : ex arte hanc obedientiam procurat. Dixit ei Paschasius : Vocate illum venire ad me; qui cum fecisset eum venire ad vesperum, tunc Dominus Paschasius Archiepiscopus humiliato capite rogabat eum dicens : Frater digneris pro me orare. Cui Maximus ait : Hei mihi, Domine, quia non sum dignus pro me exorare, quanto magis pro aliis? Dixit Abbas Samson ad Dominum Paschasium : Precamur Domne sanctitatem vestram ut eum nobis per unctionem vestram ad officium sacerdotii consecretis. Respondit ei : Praesto sum; et tunc in mense primo prima Sabbati ejusdem mensis sacerdotalem accepit honorem : atque super omnem curam monasterii constituerunt eum.

CAPUT IV.

Fit Abbas : percussoribus ultro occurrit : divinitus punitis subvenit : lethaliter vulneratur.

*Mortuo Sam-
sone praest
monasterio.
* us, Ultraj.
Hildeboldi.*

*Accersitur ab
Eldebedo cur-
sore Lotharii.*

*venit mona-
sterio egredi.*

Non post multo vero tempore, defuncto Abbate ipsius remansit S. Maximus in vicem Abbatis loci monasterii curam exercens. Interea surrexit unus de conservis * Eldebodi cursoris, et venit ad eum, dicens ei : Nuntius tibi sum Domine de Limonico monasterio, quod Samson defunctus est, et remansit tibi alius, qui se Abbatem esse dicit, et per suas daemónicas incantationes mirabilia facit. Et dicit Cursor : Vade ad monasterium, et praecipe ei ut veniat ad me, et dicat mihi, qui posuit illum habere post obitum Abbatis sui custodiam monasterii, vel cur non venit ad me? Tunc servus ille nequam ascendens equum suum, et nuntians ei omnia dicens : Maxime praecipit tibi Dominus meus, ut citius ad eum venias, et dicas ei rationem, qui posuit tibi custodiam hujus monasterii. Respondit ei sanctus vir Dei : Frater dic domino tuo ut veniat huc, et accipiat benedictionem et damus e rationem, quod nobis interrogatus fuerit : nam nobis non est opportunum egredi extra cellulam hanc. Accersivique eum ut acciperet benedictionem. Respondit ei servus ille : Ego de tuis donis sumpturus non sum. Dixit ei S. Maximus : Vade, fiat tibi sicut dixisti.

21 Et renuntiavit servus domino suo verba haec. Tunc cursor vocavit alium servum, et dixit ei : Vade ad seductorem illum, et dic ei; quod si noluerit venire ad me, ego vadam illuc, et usque ad injuriam eum expellam. Et nuntians ei servus ille, Maxime, ait, praecipit tibi Cursor ut ad eum pergeres : quod si nolueris, ipse ad te veniet, atque ad internecionem reducet. Tunc S. Maximus dixit : Internecionem suam ego non timeo, sed potius pro nihilo habeo. Cum autem servus ille domino suo haec nuntiasset; ipse vero furore nimio accensus, ascedens equum suum ad Limonicum monasterium, contra sanctum hominem perrexit, tanta insania repletus ut eum interficeret. Cum autem vidisset eum religiosum Magnentius furore accenso, sollicito nuntians S. Maximo quod Cursor eum interficere volebat. Et dixit ei S. Maximus : Frater Magnenti, ego tormenta sua non timeo, sed vade et tu mecum, ut loquamur cum tyranno illo. Exierunt ergo ambo pariter ad Cursorem; et dixit eis Cursor : Vos magi estis. Respondit ei Magnentius : Nos magi non sumus, sed confidimus in Dominum, cuius praecipto cupimus obedire. Dixit Cursor ad S. Maximum : Fera pessima, quare despexisti mandatum meum, et non venisti ad me? Respondit ei Maximus : Tu es fera ferocissima, et cor indomitum, qui nescis unde venis vel quo vadis; ego autem in Christo me confiteor. Dixit Cursor : Ego te interficiam. Dixit ei S. Maximus : Non habes potestatem adversum me ullam.

Ex mss.

*Iterum ad El-
debodum vo-
catur.*

*Venit ad eum
Eldebedus.*

*Occurrit ei
Maximus.*

*Volens eum
percutere El-
debedus a Deo
punitur.*

22 Tunc Cursor elevans baculum, quod manu tenebat, voluit illum percutere : statimque baculus de manu ejus in terram cecidit, et arefacta est manus, et oculi ejus excaecati sunt. Tunc ait Cursor ad Elduinum consiliarium suum : Ego non video lucem, et manus mea arefacta est : dic mihi quid debeam facere. Et dixit ei : Vides quod iste servus Dei est, et super te potestatem habet? Vade ad fratrem Magnentium, ut obsecret magistrum suum ut pro te deprecetur Domino, ut et manus tua reddatur, et oculi tui illuminentur. Obsecrantes igitur religiosum Magnentium haec verba : Ille vero respondens eis ait : Nullus nuntius sum tui in hac re, quia pessima praesumptione hic in monasterio coram cunctis fratribus egisti.

23 Tunc recessit Cursor ad domum suam furore accensus contra Magnentium, sed eis nocere non potuit, atque in sua confusione permansit. Surgentes namque contra eos familiae domus dicentes : Per vestram daemonicam orationem, et per verba diabolica excaecastis dominum nostrum. Audientes autem haec fratres monasterii dixerunt ad sanctum virum Dei Maximum : Ecce insidiatores contra te insaniunt, ut te interimant. Respondit eis Maximus : Et nos eam obviam eis. Dixerunt ergo ei fratres : Domne Maxime, quaeramus congruum locum ubi cum fratre Magnentio resideas, interim dum isti maligni revertant ad domos suas. Quibus e contra respondit : Vos quaerite inter vos congruum locum, ego autem in plateam exeam, et verba Patris annuntiabo eis. Dixerunt ei fratres : Nos solliciti sumus propter te. Nolite, ait, pro me solliciti esse, sed faciant quod eis permiserit Dominus. Exiens autem S. Maximus in plateam armis caelestibus praecinctus, locutus est eis dicens : Quem quaeritis? Illi autem ignorantes, dixerunt : Illum maleficium quaerimus, qui dicitur Maximus, qui dominum nostrum per suas incantationes daemónicas excaecavit. Respondit eis Maximus : Ego sum quem quaeritis. Dixerunt ei : Tu es ipse? dic nobis quare excaecasti dominum nostrum Cursorem Flotarii per tua verba diabolica? Respondit eis S. Maximus : Ego dico vobis, fratres, excaecatus est ille homo, et lucem non videt, nec lux in eo est, qui contra Dei homines male consurgit.

*Maximus
ultro occurrit
famulis Elde-
bodi.*

24 Tunc respondit unus de prioribus, et dixit ei : Sicarius punitus. Ubi est qui eripiat te de manu mea? Respondit ei S. Maximus

Ex mss.

S. Maximus : Ad præsens est, qui potest me eripere de manu tua. Ille autem evaginato gladio voluit eum interficere; confestimque gladius de manu ejus cecidit, et ipse totus, manus pedesque et caput simul curvata sunt, et nubes de cælo cecidit; et oculi eorum excæcati sunt ab hora tertia diei usque ad horam septimam. Interea S. Maximus monita salutis eis prædicabat. Tunc circa horam septimam oravit S. Maximus, et ait : Oro Domine ut aperiantur oculi istorum, et videant; et continuo aperti sunt oculi eorum, et sani recesserunt, præter eum qui caput ejus amputare voluit. Tunc introivit satanas in unum ex ipsis, et arripuit lanceam suam, et percussit S. Maximum in latere, et mox genu fixit in terra, et ait : Gundramne male egisti, propter quod lancea me perforasti. In ipsa hora Gundramni totum ejus corpus vulneratum est, atque a vermibus consumptum, tertia die mortuus est.

Maximus lancea confoditur.

Interfectorem vermibus consumitur.

CAPUT V.

Sancte moritur, miraculis clarus.

Suscipientes igitur fratres S. Maximum, portantes eum in claustra monasterii in diversorio loco; flebant enim fratres S. Maximum, quia talem amittebant Patrem. Tertia hora noctis, apparuit ei Angelus Domini et dixit ei : Maxime, Maxime. Cui S. Maximus respondit : Quis es tu? et Angelus ad eum : Ego, ait, sum Angelus Domini, qui te ad locum istum adduxi : noli timere, crastina die videbis mirabilia, quæ hactenus non vidisti. Videbis S. Michaellem cum choro Angelorum gaudentem cum magno psalentium choro ad te venientem, ut te suscipiat leniter, opera enim tua semper lenia fuerunt. Tu Sanctus es, et Sanctorum meruisti consortium. Tu es Martyr, qui pro Christi nomine sanguinem fudisti, qui minas non timuisti, sed semper ad cælestia regna anhelasti. Qui tunc vigilantes in domo illa fuerunt, sermones Angelicos cuncti audierunt.

Maximus ab Angelo Monetur se postridie moriturum.

26 Iterum recordatus est Sanctus Dei Maximus in voce Angeli clamantis et dixit : Domine nuntiatio nobis de hoc monasterio, cujus cura sit me recedente. Angelus inquit ad eum : Magentius habebit custodiam hujus monasterii post te, quoniam et ipsi corona est promissa. Die autem crastina hora sexta vocavit ad se S. Maximus monachos suos, quibus circumstantibus, jussit eis vinum dare, et accepto calice S. Maximus gratias Deo agens benedixit eum, et bibit, et monuit fratres bibere in amore caritatis. Et petens eis veniam, si forte contra aliquem peccasset, ut ei indulgerent; et osculans eos, et valefaciens eis.

Jubetur Magentium præficere monasterio.

Præbibus valedicit suis.

27 Accidit autem ut tunc S. Augustinus Pontifex urbis Arvernensium provincie ibidem interesset, similiter et Paschasius Viennensium Archiepiscopus; ex quorum adventu cor S. Maximi gaudio magno repletum est : Ecce, inquit, adventum Patribus meis : et multi in circuitu ejus adstabant infirmi de variis infirmitatibus, qui quinque ex ipsis sani recesserunt. Tunc Augustinus Episcopus dixit : Laudemus Dominum in beato martyrio S. Maximi. Paschasius Episcopus dixit : Ad virum Dei ægri veniunt, et sanantur.

* non reperitur hic in catalogo Episcoporum Arvern. apud Savaronem.

Ægri adstantes sanantur.

28 Tunc audiens S. Maximus Angelicos spallentium choros, et ait : Precor vos Patres et Fratres ut suscipiatis me, et bonum mihi detis comitatum, et muniens se signo sanctæ crucis migravit in Domino. Et sustolentes eum de eodem loco cum magno spallentio Clericorum, ut mos est, et mane surgentes, cum suis expletis vigiliis cum reliquiis et vas unctione, posuerunt eum in monumento suo. Passus est iv Nonas Januariæ in anno xii sub Flotario Rege, et est tumulus ejus bene compositus in domo bene fundata in honore Dei summi, et ibi requiescunt reliquie S. Joannis, et S. Victoris ex latere deorsum contra Aquilonis plagam super Limonia fluente : ibi sacratum corpus S. Maximi requiescit in pace, ipso adjuvante qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat in sæcula sæculorum. Amen.

Signans se Crucem moritur 2 Januariæ 625.

Sepelitur.

DE S. BLADULPHO

MONACHO BOBIENSI.

SEC. VII.
II. JAN.

S. Bladulphi in Martyrologio nomen.

Translatio.

Ariovaldum Regem de hæresi reprehendit.

Galesinius, Maurolycus, ms. Florarium, Kalendarium Benedictinum, Usuadi editio Colon. ann. 1490 et 1521, Ferrarius, Wion, Menardus hoc die S. Bladulphi, sive Baldulphi, aut Blidulphi natem referunt. Fuit is monachus monasterii S. Columbani Bobii in Liguria ad amnem Trebiam, sub Ducatu Mediolanensi, ut Ferrarius testatur. Ultima Augusti ejus et plurimum aliorum translatio celebratur, facta anno 1482.

2 Præclarum ad ejus defensionem patrum a Deo miraculum ex Jona Abbate refert Barronius ad annum dcccxxvi, num. 31. Cum aliquo tempore Blidulphus Presbyter, ejusdem Bobiensis monasterii monachus, a beato Patre Attala ad Ticinum urbem directus fuisset, ibique pervenisset, obvium habuit Ariovaldum Regem Longobardorum Arianae sectæ credulum. Is ergo cum vidisset Blidulphum Presbyterum, ait ad suos : De Columbani monachis iste est, qui nobis salutantibus apta denegat respondere. Cumque jam hand procul abesset Presbyter, salutavit eum Rex, ironice tamen. Ad hæc Blidulphus : Salutem, inquit, optarem tuam, si tu seductoribus tuis non faveres, et alienis a veritate Christi doctrinis animum non accommodares. Justum etenim esset, ineffabilem Trinitatem una Deitate confiteri, non tres potestates, sed tres personas; nec

unam trium nominum personam, sed tres in veritate, Patris, et Filii, et Spiritus sancti personas, una voluntate, potestate, et essentia.

3 Hæc paulisper audiens Rex, cum progressus fuisset, iracundia succensus, questus est, se non habere ministros, qui obruente noctis calligine monachum illum ita contumaciter in conspectu suo locutum sollicitarent, et fustibus ac sudibus conscissum morti traderent. Tunc unus vesanior ceteris, ad hoc parandum se respondit esse paratum. Dicit ei Rex : Si voluntati meæ satisfeceris in hoc, muneribus te mox, illucescente die crastino, ditabo. Progressus itaque pessimus ille, alium sibi sceleris socium similem sibi assumit, et obortis tefris tenebris, viam qua monachus a cœna cujusdam Christiani, qui invitaverat eum, ad hospitium regredi debuit, vigilanter custodit. Cum ergo monachus inopinate venisset ad locum custodiae, percussus in cerebro, et omni compage corporis collisus, pro mortuo cadavere relictus est ab ipsis satellitibus, nullo de populo id sentiente : erat enim abditus locus, sed nec vocem dare quiverat, anticipatus loco, et immanibus ictibus.

Lethaliter vulneratur.

4 Porro is ad cujus domum metatus fuerat, nesciens quidem eventum rei, sed tamen suspicatus hoc